

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 21 februari 1936 kl. 11 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om viss ersättning till förra cigarrfabrikanten Flora Swensson.

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 421, har herr *Lithander* hemställt, att riksdagen ville besluta till f. d. cigarrfabrikanten Flora Swensson, Ulvsunda, lämna den ersättning för förlorad näring, som vederbörande utskott efter prövning av frågan finner vara skälig.

Motionären har framhållit, att han genom interpellation vid 1935 års riksdag fäst chefens för finansdepartementet uppmärksamhet på att upprepade av f. d. cigarrfabrikanten Flora Swensson, Ulvsunda, till finansdepartementet ingivna framställningar om ersättning för förlust genom tobaksmonopolets införande icke föranlett någon åtgärd samt att departementschefen vid interpellationens besvarande den 6 juni 1935 (II kam. prot. nr 42) förklarar sig icke kunna bevilja framställningarna. Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt bestämmelserna om ersättning av staten till tobaksfabrikant för förlorad näring till följd av tobaksmonopolets införande skulle ersättningsansökan i första hand prövas av en lokalkommission, varefter en för hela riket gemensam centralkommission hade att efter prövning av lokalkommissionens beslut och däröver anförda besvär träffa slutligt avgörande i ersättningsfrågan. Klagan mot centralkommissionens beslut fick icke föras.

I den ansökan om ersättning, som Flora Swensson ingav till centralkommissionen, upplyste hon, att hon vore född den 3 september 1880, att hon varit cigarrarbeterska från 1896 till 1902 samt att hon bedrivit tobakstillverkning under åren 1902—1915. Tobakstillverkningen försiggick i ett rum innanför hennes butik. Av tillverkningen försålde ungefär 10 procent till fabrikanter eller återförsäljare och 90 procent direkt till allmänheten från butiken. Inkomsten av tobakstillverkningen ansåg hon böra uppskattas för vart och ett av åren 1911 och 1912 till 800 kronor. Ytterligare upplyste

hon, att nettovinsten för år 1913 uppgått till 868 kronor och för år 1914 till 870 kronor. Sökanden hade till grund för beräkningen av inkomsten lagt *detaljhandelsvinsten*. Flora Swensson var icke skyldig att föra handelsböcker.

Vederbörande lokalkommission, som fann medelårsinkomsten böra fastställas på grundval av ett beräknat *partipris* å sökandens produktion, bestämde denna inkomst till 119 kronor. Med hänsyn till sökandens ålder och den tid, hon varit sysselsatt inom tobakshanteringen, bestämde lokalkommissionen författningsenligt ersättningen till 3 $\frac{2}{5}$ gånger medelårsinkomsten eller alltså till 404 kronor 60 öre.

Centralkommissionen, hos vilken sökanden besvärade sig, fann icke skäl göra annan ändring i lokalkommissionens beslut än att rabattavdraget för beräkningen av partipriset sänktes, så att medelårsinkomsten kom att utgöra 197 kronor 50 öre. Ersättningsbeloppet fastställdes sålunda till 671 kronor 50 öre.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 5 mars 1934 dagtecknad skrift gjorde Flora Swensson framställning om ytterligare ersättning för förlust genom tobaksmonopolets införande. Styrelsen för Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet avgav, efter remiss, den 23 april 1934 yttrande över denna framställning. Efter att, bland annat, hava redogjort för centralkommissionens beslut i fråga om sökandens ersättning erinrade styrelsen, att enligt 3 § 4 mom. i ersättningsförordningen klagan icke finge föras mot centralkommissionens beslut. Då Flora Swenssons ersättningsfråga sålunda blivit slutligt avgjord, syntes det styrelsen icke möjligt, att något avseende fästes vid den remitterade framställningen. Genom beslut den 22 juni 1934 fann Kungl. Maj:t framställningen icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Icke heller övriga till finansdepartementet ingivna framställningar från Flora Swensson hava ansetts böra föranleda åtgärd.

I sitt svar å motionärens interpellation yttrade chefen för finansdepartementet, bland annat, att ersättningsfrågan i föreskriven ordning prövats och avgjorts av de prövningsinstanser, som enligt statsmakternas beslut haft att avgöra sådana ärenden. Varken tobaksmonopolet eller Kungl. Maj:t hade någon befogenhet att göra ändring i nämnda instansers beslut. För en annan ståndpunkt i ersättningsärendet erfordrades riksdagens medverkan, vare sig genom omläggning av de beslutade generella ersättningsgrunderna eller genom en dispens i det särskilda fallet från dessa grunder. Vilken uppfattning man än kunde hysa om de vid tobaksmonopolets införande fastställda ersättningsreglerna, syntes det icke kunna ifrågakomma att nu 20 år senare verkställa revision av dessa ersättningsbestämmelser. Ej heller ansåg departementschefen skäl föreligga att hos riksdagen göra framställning om en dispens från ersättningsbestämmelserna.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit skäl föreligga att vidtaga någon åtgärd i anledning av motionen, får hemställa,

att motionen II: 421 av herr Lithander, om viss ersättning till förra cigarrfabrikanten Flora Swensson, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 21 februari 1936.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: se under betänkandet nr 9.

Reservation

av herr *Lithander*.
